

Sarlós Boldogasszony

(Kivonat Hetény János

"A Mária-ünnepek magyar népi megülésének teológiai megülése" c. munkájából)

Az ünnep tartalma: az Istenanyaságra kiszemelt Mária meglátogatta az áldott állapotban lévő, különben magtalannak nevezett Erzsébetet. (Lk 1, 39-56). Sarlós Boldogasszony a nép által adott elnevezés, amely meglátta benne régtől fogva az üdvörténet legnagyobb igazságainak és jóhírének értékes foglalatát.

1389-ben rendelte el az ünnepet VI. Orbán pápa, majd ugyanebben az évben utódja, IX. Bonifác életbe léptette az egész egyházban. De jóval ezen általános elrendelés előtt az egyes egyházak megülték:

Az 1247. évi le mansi zsinat az ünnepek között említi.

1263-ban a ferencesek Szt Bonaventura előterjesztésére elfogadták nagygyűlésükön.

Valószínűleg a ferencesek hatására terjedt el nagyon gyorsan.

Hazai 14-15. századi kéziratos misekönyveinkben többször is előfordul az ünnep. Nyomatott régi misekönyveink mindegyikében megtalálható az ünnep miséje. Ismerték az ünnep vigiliáját és az ünnep nyolcadát, és böjtjét is emlegetik. Okleveleken is gyakran előfordul az ünnep említése.

1853-ban találkozunk először nyomtatásban a "Sarlós Boldogasszony" elnevezéssel.

Sarlós Boldogasszony napja:

- dologtító nap
- az asszony nép misét hallgat, még ha hétköznapra esik is
- az Alföldön pl. kilenceddel várják

Mária utazásának legendája:

Amerre ment Mária, a természet üdvözölte őt (Én 2). A természet felismeri, hogy a Megváltó Istent, Urát, Alkotóját és Felszabadítóját (Róm 8,19-22) méhében hordozó Szűzanya lépett hozzája. Ezért ujjong, sarjad, virágzik és bő termést hoz, segíti az embert, akivel az eredeti bűn óta nem találja harmóniát. Isten nagyon bőséges áldása van ott, ahová a Szent Szűz Jézussal elmegy. Kérjük, jöjjön el hozzánk is, hozzon nekünk áldást.

Amióta az ember uralkodik a természeten, és elkövette az eredeti bűnt - megromlott a viszony az ember és a természet között; az ember felmondta az engedelmességet Istennek, a természet is csak vonakodva tesz eleget az embernek. A messiási idők jellegzetessége, hogy a természet is felismeri a nagy eseményt, "megtelik a föld az Úr dicsőségének ismeretével" (Iz 11,9; Hab 2,14). A Boldogságos Szűz büntelensége által helyreállt a hajdani rend, Mária érdemei révén mindent helyreállítva Anyja és Úrnője lett a természetnek. Mária méhében és karján Jézussal a természet megújítója.

A magyar Sarlós Boldogasszony kultusz foglalatja:

a.) Áldott a hely, ahová Mária jött - virágszentelés

Az Erzsébethez utazó Máriára úgy gondolunk, mintha most, közöttünk járna, ezért alakult ki az a szokás, hogy felvirágoznak egy széket, és a ház elé teszik, hogyha erre jönne Mária, legyen hol megpihennie. Mintha ma lehetne várni a látogató Mária átutazását. Népi vallásosságunkra jellemző a találkozni vágyás.

A mezőkön utazó, a Judea hegyes tartományára igyekvő Mária maga is a mező virága, mert kegyelmének illatát árasztja, vagyis Isten az ő akarata szerint kegyelmi ajándékait a kegyelem Anyja által árasztja az emberekre. (A virágszentelés tehát Mária kegyelemközvetítő szerepére utal.)

Egyes helyeken fodormentát és más gyógynövényeket szednek, a templomban megszenteltetik, és foganatos orvosságnak tartják. Ezt teszik a beteg párnája alá, a halott koporsójába, de a borjas tehén szénájába is kevernek, hogy az ellés sikerüljön. Mária a mezők és kertek gyógyító virága: a kerti virág a gazdagoké, de a mezei virágnak még a szegény ember is örvendhet.

b.) Áldott a mező, ahová Mária ellátogat - Sarlós Boldogasszony a bőséges aratás meghozója, kieszközölője.

Innentől kezdve "megszakad a töve a gabonának", nem növekszik, csak érik. A paraszt ember várakozása az "élet" felé tekint. (Én 2)

A Szűzanya méhében az Élettel elmegy oda, ahol várják az öreg Erzsébet gyümölcsét, Keresztelő Szent Jánost. Erzsébet méhében már érett a gyümölcs, Mária az érő élethez ment. A természet megérzi, és ujjong a Messiásnak. A tőle telhető módon bő terméssel köszönti Urát, Teremtőjét. Erzsébet háza megtelik áldással, Erzsébet méhében is ujjong a magzat! Mária ajkán felhangzik a Magnificat, amely megköszöni Istennek az éhezők jóllakatását. Az Erzsébetet látogató Szűzanyának az aratással való kapcsolatát magyar sajátságának lehet tartani

A sarlózó asszonyok is az érő élethez mennek. Várják Máriát az aratásba, mert hiszik, hogy a mezőkön most is végigjár Mária áldást hintve.

c.) Áldott az anyaság, amit Mária pártfogol - ő az édesanyák segítője
Mária a várandós édesanyák között a legszentebb várandós édesanya.

d.) Áldott az ember, akit Mária látogatott - szerencsétlenek gondozása
Mária enyhülést és szabadulást hozott Erzsébetnek: segített neki a munkában, támaszt jelentett neki nehézsége utolsó napjaiban. Ezért Mária a szűkségben szomorkodók, a fáradságos munkával bajlódók, a betegségben sínylődők az üldözést, fogságot szenvedők pártfogója.

Sarlós Boldogasszony segít a fáradságban, a munkálkodókat a maga árnyéka alatt oltalmazza, és jóllakatja a szegényeket.

e.) Áldott volt az út, a látogatás - Sarlós Boldogasszonyi búcsújárások
A hívek Máriához vagy Mária példájára látogassanak ezen a napon - a Szűzanyának szentelt templomhoz vagy oltárhoz, ezáltal meglátogatják Máriát. A búcsúsok egyúttal az utazó Mária tiszteletét fejezik ki, az utazó Máriát helyettesítik. Ha a látogató Szent Szűz nyomán áldás derül a réten-mezőn, akkor az őt helyettesítő sarlósi búcsúsok átvonulása is áldással jár. A gazda különös kegynek veszi, ha a búcsúsok az ő rétjén haladnak keresztül, mert így bővebb termésre számíthatnak.

A Sarlós Boldogasszonyi búcsújárásban a hálaadás és a további segítségkérés szándéka uralkodik. Hálaadás a növekedésért és a termésért, segítségkérés a betakarítási munkálatokhoz.

f.) Áldottak és szerencsések voltak a hegyek, melyekre Mária felhágott - a hegyes vidékek különösen tisztelik a látogató Szűzanyát.

"Mária útra kelt ama napokban, sietve ment a hegyek közé..." (Lk 1,39)

tehát a hegyekre menve találjuk meg őt

De menjünk fel a lelki magaslatok hegyeire is!

g.) A Boldogasszony maga is arat: Honnan ered a Sarlós Boldogasszony név?

Szent Fia számára arat le minket, embereket. Az aratás a magyar népi szemlélet szerint az utolsó ítélet előképe.

A sarlós aratás módja: a sarlózás sajátos női munka, a sarló női jelkép. (Nő csak sarlóval arat, a kaszás munka durvább.) Az asszonyok aratnak, és a férfinép szedi utánuk a markot. A nő úgy arat, hogy egyszerre csak annyit fog, amennyit egy marokra átér. Levágja, de nem hagyja széthullani, hanem egyben leteszi maga mellé, vagy rádönti a bal karjára, amíg egy marékra való nem lesz. Utána leteszi, és a nyomában haladó férfi megköti a csomót.

A sarlózó, arató asszony = a Sarlós Boldogasszony megjelenítője

A férfi = Krisztus

Mária tehát Jézus számára gyűjti össze a választottakat, kihagyva a gazt, a konkolyt. A kalászosok csak Mária kezén keresztül jutnak Krisztushoz, aki aztán a Szentháromság "tárházába" helyezi el őket. A kaszálás gyorsabb, a népi vélekedés sokáig csak az alsóbbrendű gabona, zab, takarmány vágására tartotta alkalmasnak. A búza vágására a sarlózás méltó, mert az ölbe, a karra gyűjti a kalászosokat, és nem hagyja a földre hullani, mint a közönséges fűvet.

Hisszük, hogy az isteni ítélet elé az igaz ember reménnyel nézhet. Hisszük, hogy Mária az isteni aratásnál nem hagy a földön szétesni.

Somogyban a végére hagyják a legszebb darab búzát, közte a piros szalaggal átkötött három szép kalászt, a "Jézus"-t. Közötte a búzát sarlóval vágják le. A Jézus kévéje eredetileg a templom számára felajánlott rész lehetett. Ezt csak a sarló volt méltó levágni.

h.) Az idők múltával az asszonyok elvesztették az aratásban gabonavágó dolgukat, de ezen a napon az asszony is arat legalább egy keveset, hogy a jószág meg ne dögöljön. Más helyeken azért, hogy gazdag termés legyen.

A Sarlós Boldogasszony elnevezés akkor alakult ki, amikor a sarló használata volt általános, de a kasza elterjedésével sem váltott nevet!

Milyen gazdag volt Mária-tiszteletünk! Mennyi mindent végeztek Mária nevében, őt utánozva!

Hasznos - Fallóskút

Hasznos-Falloskút: a rokonlátogató Szűzanya, régi nevén Sarlós Boldogasszony szentélye ez.

Az év minden napján, állandó szent jövés-menésben hódolnak a hívek itt is, a kegyelmeket osztogató égi jó anya előtt, és boldogan merítenek Mária vizéből, az üdítő forrásból.

Ünnepi Szentmise július 2-án ("első pénteken") déli 12 órakor.